

Szerkesztési iroda:
Nagybacska Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 18— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
: : detési irodák : : :
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 óráig.

Nagybacska, 1917.

XLVI. évfolyam, 180. szám.

Szerda, augusztus 8.

Offenzívánk diadalmasan halad előre.

Budapest, aug. 8. A sajtószállásról jelentik:

Romániában szövetségeseink Foksanin át előretörve elhagyták Tojuslea és Strjescu helységeket és most a Szereth folyónak a dunai lapályra való kilépésénél állanak.

Csapatunk kemény harccal a Szerethnek és mellékfolyóinak felső folyásánál tért nyerne.

Berlin, aug. 8. A Wolf-iroda jelenti:

Keleten az oroszok a Dnyeszter és a Pruth között kemény ellentállást tanúsítanak.

Bukovinában előnyomulásunk folytatódik.

A Moldovától északra megtörtünk erős orosz ellentállást és rohammal elfoglaltuk a Frastnultól északra levő magaslatokat.

A Bisztricanál megszállottuk Lunganit és a szövetségeseink arcvonalát Dorcálg előretoltuk.

A tegnapi estli Wolff jelentés.

Berlin, aug. 8. A Wolff-iroda jelenti keddi estéről:

Sem nyugaton, sem keleten nem történt jelentős esemény.

Az entente nagy csatákat vár az összes frontokon.

Zürich, aug. 8. Délutáni távirat. Párisból érkezett hírek szerint a jövő héten az összes frontokon a háborúnak eddig legnagyobb összeütközései várhatók.

A román király a frontról visszatért Jassyba. — A román sereg helyzete aggasztó.

A román csapatok a visszavonulásnál mindent felperzselnek.

Hága, aug. 8. Délutáni távirat. Londoni City-körökbe az orosz-román frontról ismét riasztó hírek érkeznek.

Ezek szerint a hírek szerint a ro-

mán király a frontról hirtelen visszatért Jassyba, ahol résztvevett egy orosz-román haditanácson, amelyben a román sereg helyzetét felelő aggasztónak minősítették.

Felvetették a kérdést, hogy nem volna-e helyesebb idejében visszavonulni a nagyobb veszteségek elkerülésére és hogy a hátráló orosz szárnyal érintkezésben maradjanak.

Berlin, aug. 8. Délutáni távirat. A jassy-i haditanács még elhatározta, hogy a román csapatoknak szívs ellentállást kell kifejteniük, amíg angol gyűjtőosztagok felperzselnek mindent, hogy a visszavonulás után az ellenség mindent feldulva találjon.

A francia kormányválság.

Zürich, aug. 8. A francia kormány helyzete válságos. A krízis megoldása mindeddig nem sikerült. Clemenceau kormányellenes agitációjának nagy sikere van.

Oroszország belső bajai.

Egész Oroszországot hadiállapot alá helyezték. — Kerenszki folytatja a letartóztatásokat.

London, aug. 8. Délutáni távirat. A Morning Post jelenti Szentpétervárról: Kerenszki rendeletet irt alá, amely egész európai Oroszországot hadiállapotban levőnek jelenti ki.

Amsterdam, aug. 8. Délutáni távirat. Kerenszki elrendelte Trotzkij és Muma-horszky bolsevik vezérek letartóztatását a legutóbbi zavargásokban való részvételük miatt.

Werderewszkij tengernagy ellen katonai titkok nyilvánosságra hozatala miatt eljárást indítottak.

Gurko tábornok ellen azt a vá-

dat emelték, hogy az excárral levelezésben állott.

Haditanács Kiebben.

Az oroszok inkább megöletik magukat, de hátrálni nem fognak?

Szentpétervár, aug. 8. A kievi katonai konferencián, amelyen Kerenszki elnököt elhatározták, hogy a csapatok inkább megöletik magukat, de hátrálni nem fognak.

Genf, aug. 8. Délutáni távirat.

A Kiebben legutóbb megtartott ha-

ditánácson, amelyen Kerenszki elnököt elhatározták, hogy mielőbb megindítják az offenzívát. (?)

Hadparancsot bocsátottak ki, amely azt mondja, hogy amikor az új orosz offenzíva megindul, a csapatoknak ki kell tartaniuk helyükön és inkább az utolsó emberig elcsenni, de semmi szín alatt sem hátrálni.

Besarábia is önkormányzatot követel.

Szentpétervár, aug. 8. Besarábia lakossága tiltakozott ellene, hogy Ukrajnával egyesítsék, hanem Besarábia részére is önkormányzatot követelnek.

A Times meséje a potsdami haditanácsról.

Hága, aug. 8. Délutáni távirat. A holland távirati iroda munkatársa felkereste Stumm német államtitkár, aki előtte kijelentette, hogy a Timesnek az 1914. évi július ötödiki potsdami tanácskozásról szóló közleménye valótlan.

Stumm megállapítja, hogy ő éppen abban az időben szabadságon volt, távol Berlinton, tehát nem vehetett részt a tanácskozáson. A német kormánynak egyáltalán nem volt része a monarchiának Szerbiához intézett ultimátumában. Németország teljesen a monarchia és Szerbia ügyének tekintette a szarajevói gyilkosság után előállított helyzet tisztázását. Németország nem óhajtott részt venni az ultimátum megszövegezésében és egyáltalán semmi befolyást nem gyakorolt arra.

Megjegyzés: A Times szerint Tisza István gróf is jelen volt a potsdami tanácskozáson. Tisza a kérdéses napon Budapesten volt és itt részt vett a trónörökös pár lelki üdvéért tartott gyászistentiszteleten.

A buvárhajóharc.

Berlin, aug. 8. Délutáni távirat. A Wolf-iroda közli: Buvárhajóink ujjában ismét 23 500 tonna ellenséges hajóteret elsüllyesztettek.

Az entente londoni konferenciája.

London, aug. 8. Délutáni távirat. Reutter jelentés:

A szövetségeseink konferenciája Londonban ma megkezdődött.

A konferencián részt vesznek: Lloyd George és Ribot miniszterelnökök, Sonnino külügyminiszter, Thomas francia municionsminiszter, a szövetséges országok más megbízottai és magasrangú katonatisztek.

A bolgár miniszterelnök nyilatkozata a sajtó képviselői előtt.

Szófia, aug. 8. Radoszlavov bolgár miniszterelnök kedden fogadta a sajtó képviselőit és előttük kijelentette, hogy Bulgária nemzeti egységét szerződések biztosítják, amelyeket a szövetségesek mint szent és sérthetetlen ügyet oltalmaznak.

Az anneksióra vonatkozó békeformula nem jelenti Bulgária jogainak csorbitását a felszabadított vidékek birtoka tekintetében. Szövetségeseink e tekintetben formális ígéretet tettek nekünk és Bulgária ennél fogva az eddig nemzeti örökségtől elválasztott területeket egyesíteni fogja. Ezáltal a bukaresti szerződéssel elkövetett igazságtalanságot méltányos módon jóváteszik.

Gazdasági helyzetünk igen jó.

Szövetségeseinkhez való viszonyunk kitünő és szilárdan áll.

Szövetségeseinkkel a tisztességes békére mindig hajlandók vagyunk.

A horvát országgyűlés.

A horvát bán válasza Radics képviselőnek.

Zágráb, aug. 8. A horvát országgyűlés keddi ülésén Mihajlovics horvát bán foglalkozott Radics képviselő beszédével, amelyben az a Bácskának és a Bánátnak Horvátországhoz csatolásáról szólt.

A bán Radics beszédének ezen részét, mit olyat, amely Szent István koronájának integritását aláadni igyekszik, a leghatározottabban visszautasítja, a beszéd többi részével nem polemizál, mert Radics nem oly fontos tényező, hogy a vele való polemizálást szükségesnek tartaná.

Kihallgatások a német császárnál.

Berlin, aug. 8. A császár ma meghallgatta a vezérkari előterjesztéseket, azután kihallgatáson fogadta Frigyes főherceget.

Délután a császár a Bellevue kastélyban fogadta a birodalmi kancellárt, az új minisztereket és államtitkárokat.

Az osztrák miniszterelnök kitüntetése.

Bécs, aug. 8. A király dr. Seidler osztrák miniszterelnöknek az osztrák Lipót-rend nagykeresztjét adományozta. A kitüntetést az uralkodó személyesen adta át a miniszterelnöknek.

Az orosz kormány kiegészítése.

Szenpétervár, aug. 8. Reutter-jelentés.

Az orosz kormány kiegészítése befejezést nyert. Kerenszki miniszterelnök marad és átveszi a hadügy és tengerészetügy vezetését, Terescsenko külügyminiszter lesz, Nekrasov pedig pénzügyminiszter és a minisztertanács helyettes elnöke marad.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A helyzet változatlan.

József főherceg vezérezredes hadseregarcvonala: A Szereth és a Sucawa-völgyben harcolva tért nyertünk. A hegységben az ellenség szívós ellenállása dacára is szintén előre jutottunk. A Casinului és Lepsa zárdánál a Putna-völgyben megújított román támadások veszteségteljesen összeomlottak.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Porosz és bajor ezredek helyi támadásban Foksanitól északra rohammal elfoglalták az orosz állásokat 1300 foglyot, 13 ágyut és számos árokvédő fegyvert szállítottunk be.

Macedon arcvonal:

A helyzet változatlan. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy Rumpf János ny. áll. alezredesnek, a verseczi 7. honvéd pótzászlóalj lábadózó osztaga parancsnokának a háború idején teljesített kitünő szolgálatai elismerésül a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

Öfelsége a hadiékítményes harmadosztályú katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal az ellenség előtti bátor magatartása elismerésül Kovács Tibor és Pösch Herman 12. gy. ezredbeli főhadnagyoknak, továbbá megparancsolta, hogy a legfelső dicséret elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért és kitünő szolgálataiért újlag tudtul adassék alsókománai Algya-Pap Zoltán 12. gy. ezredbeli főhadnagyának.

— **A D. T. E. gyűlése.** A Délmagyarországi Tanítóegyesület választmánya e hó 9-én, csütörtökön Nagybecskereken a konviktus épületében ülést tart, melynek napirendje: I. Reggel 8 óraker a temesvári és a nagybecskereki konviktusi felügyelő-bizottságok közös felvételi gyűlése. II. Délután 10 óraker rendes választmányi gyűlés a következő tárgysorozattal: 1. Az elnökség jelentése. 2. A pénztáros jelentése. 3. A konviktusról szóló évi jelentések, előterjesztések, zárszámadások és költségvetések. 4. A Délvidéki Tanügyre vonatkozó jelentés. 5. A számvizsgálók jelentései. 6. A Bayer-Telbisz Carolina Egyesületi Zászlóanya-alap 2500 koronás alapítványának egyévi kamatsegélyének az odaitélése. 7. Az Eötvös-alap Budapesti Tanítóházában létesített szoba-alapítványának az 1917—18. évi költségvetés megállapítása. 10. Előre bejelentett indítványok tárgyalása.

— **Adomány.** Kállai Jenő 50 koronát adományozott a vöröskereszt egyet helybeli betegnyugvó állomása céljaira.

— **Uj telefonközpont Nagybecskereken.** A nagybecskereki távbeszélő központban tegnap lépett működésbe az újonnan felállított és berendezett telefonközpont. A régi, közönséges százas kapcsolót felcserélték egy modern multiplex önműködő eső lemezekkel ellátott kapcsolóval. A közönséget a belső kezelés egyszerűbb, simább és pontosabb lebonyolítása mellett főleg az érdekli, hogy ezáltal az újítás által gyorsabb lesz a központ kapcsolása. Azáltal, hogy minden kezelő mindig kapcsolhat bármely előfizetővel, elmarad az u. n. „át-kérés”, nem fogjuk többé hallani a központtól: „kérem a 82-öt az ötre, a 103-at kérem a háromra stb.” hanem a jelentkezés után a kezelő mindjárt közvetlenül kapcsolhat a kért számmal.

Ebből az alkalomból ide iktatjuk a telefonozás kis kateját, amit most főleg azért lesz jó megjegyeznünk, mert a központ nem jelentkezik többé a hívásunkra cseppetessel és beszéd közbeni cseppetésnél az összeköttetés automatikusan megszakad. Tehát:

HIREK.

— **Hivatalos jelentések aug. hó 7-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcér:

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Foksanitól északra német csapatok rohammal elfoglaltak erős orosz védőberendezéseket. 1300 foglyot és 13 ágyut szállítottak be. A Putna felső folyásánál az ellenség gyöngébb előretérései megfiusultak. A Casinului-hegyen ismét heves veszteségteljes támadásokban merült ki az ellenség. Vitéz védőink ellentámadással és elkeseredett kéztusában újra meg újra visszaverték őket. Gyergyótölgyestől északra a határon túl hatalmunkba kerítettünk több orosz erődítményt. Gurohumoránál előrenyomulásunkkal az ellenség szívós ellenállásának leküzdése után ismét tért nyertünk. Egyébb jelentős esemény nem volt.

Olasz harcér:

A Fassani-gerincen Cavalesetől délkeletre egy olasz előretérés tűzünkben összeomlott. Az ellenséges zászlóalj teljes felbomlásban menekült. Az Isonzó mellett az ágyuharc tegnap ismét alább hagyott.

Balkán harcér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Flandriában a tüzéség tevékenységei csak átmenetileg egyes szakaszokon voltak élénkek. A tölcsérmezőn több ízben felderítő osztagok összeütközésére került a sor. Artoisban a Hulloch és Scarpe között elterülő állások súlyos tűz alatt állottak.

A német trónörökös hadcsoportja: Oldenburgi és württembergi rohamcsapatok előretérései Wessytől a Laon-Soisson-i műttől északra és nyugatra eső szakadéokban és az Aisne melletti Bery au Bacnál foglyokat és zsákmányt eredményeztek.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Caütörtökön, 1917. évi augusztus hó 9-ikén két előadás: este fél 7 és 9 óraker rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

Fölfelé züllők.

Fejezetek a sors könyvéből, 3 felvonásban és előjátékkal. A főszerepben a világhírű Robert Warwick.

Előkészületen: „A sárga álarc”, „A szerelem szava”, „A tövises út”.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtök, augusztus 9-én két előadás,
6 és 9 órákor, rendes helyárrakkal

Lotte Neumann!

Mia May!

Ujdonság!

A démon.

Dráma 5 részben.

Főszereplő: Lotte Neumann és Mia May.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárrak. Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K, II. hely 80 f., III. hely 50 f.

1. A központot csemetéssel kell felhívni és csemetés után a mozgó horgon levő kagylót a fülhöz kell emelni (a csemetésre a központnak visszacsengetni nem szabad, hanem egyszerűen hallozással jelentkeznek.)

2. Az összeköttetést az előfizetők névsorában az előfizető neve előtt levő szám tagozott kiejtésével kell kérni, mely számot a központ megismételni tartozik.

3. Az előfizetőt a központ csemetéssel hívja fel, az előfizető a csemetés után a horgorról a kagylót a fülhöz tartva, tehát vissza csemetés nélkül hallozással jelentkeznek.

4. Beszélgetés közben csemeténi nem szabad, mert a csemetésre a központ az összeköttetést szétbontja.

5. Ha az előfizető vidékkel vagy interurban forgalomba kíván beszélni, akkor a hívott állomás nevével és előfizető számával kell kérni, amit a központ előjegyez és amint a közvetítő összekötővezeték szabad lesz összeköti a hívottal.

— **Kitüntetett 12-esek.** A hadseregőpáncsnokság újabb a következő 12. gyalogezredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:

a *másod osztályú ezüst vitézségi érmet kapták:* Fésüs János és Domonkos Sándor népfelkelők, továbbá Soóki Zsigmond tartalékos tizedes;

a *bronz vitézségi érmet kapták:* Hudecz József őrvezető (másodsor), továbbá Supka István, Szukénik Pál őrvezetők, Benyusa Márton, Zeller József, Diósi Pál, Wallach Pál és Kovács Kálmán gyalogosok;

a *vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapták:* Csernák Imre tart. őrvezető és Ribarics Ferenc gyalogos.

— **Dr. Báthori** szemorvos a Váraljai-utca 6. sz. alá költözött.

— **Lezuhant a létráról.** A rendőrség közli: A Hunyadi-utca sarkán levő Bukovác-féle házban ma reggel Engel Ádám helybeli lakatos egyik inasa a lámpavasat igazította, munkájában a létráról lezuhant és a térdein zúzódásokat szenvedett. Az első segélyt dr. Neumann Gyula főorvos nyújtotta, utána pedig kiszállították a fiut a kórházba.

— **Városi Mozi.** Tegnap Molnár Ferenc kitűnő színpadi alkotását „A Farkas”-t mutatták be a Városi Moziban, melynek érdekes jelenetei és szép természeti felvételei a közönség nagy tetszésével talákoztak. Holnap, csütörtökön a „Fölfelé züllők” című látványos amerikai film kerül bemutatásra.

— **Szivadobogásnál, az agy felé irányuló vértolulással, folytonos fejfájással, az emésztés körüli bajokkal és rossz közérzettel a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor**

és a belek teltségét már néhány óra alatt fájdalom nélkül csökkenti, minden erőlködés nélkül könnyű széklet teremt, az emésztő szervek működését hathatósan élénkíti s egyúttal az étvágy javulását is elősegíti.

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyíltkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka. Próbadoz kor. 1.— Nagy doboz „ 2:50

Mindenütt kapható!

Tengeralattjárón.

— A Torontól eredeti tudósítása. —

Írta: *Mörl Antal dr.*

Sajtószállítás, augusztus 2.

I. A víz felett.

Mielőtt a tengeralattjáró elindulna veszedelmes vadászatára, valamennyi apróbb-nagyobb gépezetét alaposan ki kell próbálni és a naszád esetleg belepusztul!

Öfelsége X... U-naszádja nagyobb vállalkozásra készül a Földközi-tengeren és végtelen örömemre végig szabad csinálnom az előzetes gyakorlatozó utazást.

Reggel a gőzbárka letesz a hajógyárnál, amelynek munkásai elvégezték mindazokat a javításokat, amik a régebbi utazások alatt szükségessé váltak bizonyultak. Ma fogják „belőni” a torpedókat, azaz ma fogják kipróbálni, hogy jól futnak-e? A parancsnok és kitűnő fiatal tisztjei szeretetreméltóan fogadnak, Földkuszok a naszád tornyára. Alig vehetem még szemügyre a naszádot, már felhangzanak a vezényszavak. A matrózok gyorsan eloldják a naszádot a molótól. Ekkor a parancsnok lekiált a nyílt toronylyukon: „Steuerbord-Ölmaschine klar!” — mint a visszhang, úgy fut tovább szájról-szájra, aztán alulról egyre hangosabban szövik vissza: „Steuerbord-Ölmaschine ist klar!” „Backbord-Ölmaschine klar!” „Backbord-Ölmaschine ist klar!” A naszád utrakész. Újabb vezényszavak: Backbord-Ölmaschine langsam vorwärts, Ruder ganz steuerbord** (Baloldal lassan előre, kormány egészen jobbra!) Az U-naszád lassan megmozdul, orra jobbra fordul. Mikor a naszád már elég térhez jutott, a jobb oldal is mozgásba jön, egyre gyorsabban dolgozik a két Diesel-motor, amely vízfeletti utazásnál mozgásba hozza a naszádot és az X. számú U-naszád a nagy páncéloshajók közt kifelé igyekszik a kikötőtől. Gyönyörű májusi délelőtt, napos, meleg. A tenger kéken, aranyosan csillog a napsütésen, mintha tulajdon csodálatos szépségén ujjongana. Elsurranunk a repülőállomás előtt. A repülők sem lustálkodnak: gyakorlatozásra használják föl a szép időt. A repülőállomás előtt olyan a nyüzsgés, mint egy méhkasban, az egész levegő zugas-bugas, egyik óriásmadár a másik után

* Tengerészkefezés a készenlétre.

** A tengerészlet nyelvében steuerbord az jelent: jobbra, baekbord: balra.

ereszkedik le, aztán megint felemelkedik a csodálatos kékségbe, végigkereng a maga köréit, aztán nyílegyenest lesiklik a vízre, amely haragos tajtézással fogadja. Egész sereg repülőgép cirkál jobbról-balra a vizen, lassan kurrogó motorokkal: ezek a pilotainasok, egyébként „vizipoloska” a nevük, mert még nem szabad fölrepülniök. Előbb alaposan ki kell tanulniok a drága készülékek fortélyait és ez nem játék ám!

Az U-naszád kijutott a gyakorlótérre és hozzákészül a torpedórepítéshez. Az első torpedó egy vízfeletti csőből repül ki. Egy tisztel egészen a torpedócső mellett állók. „Torpedó klar!” A rekesz elől megnyílik és előbukkan a torpedó kerek, rezesen ragyogó feje. „Torpedó los!” Abban a pillanatban bumm, paces, a hat méter hosszú torpedó mint a villám kiszökik a csőből és a vízbe vágódik. Aztán szép szófogadóan végigesinálja a maga útját a beállított három méteres mélységben. Nyílegyenest megy: milliárd buborék jelzi az útját. Olyan, mintha vonalzóval húzták volna. A parancsnok gyakorlott szeme bizonyos szabálytalanságok elmaradásán észleli, hogy a torpedó minden hiba nélkül megmarad a rendes mélységben. A cél távol van és ha hajó lenne, amely észrevette a lanszirozást, könnyen kitérhetne, hiszen a nagyobb távolságra beállított torpedó alig fut gyorsabban, mint egy teljes sebességű romboló. vagy mint egy erőteljesen elhajított kő a levegőben. Ezért aztán naszádjaink — ha csak a sötétség vagy a hullámzás láthatatlanná nem teszi a buborekvonalat — közel kell menjenek a kiszemelt hajóhoz, nehogy az kitérhessen. A torpedó ekkor már pontosan a cél alatt átfutott s játszi örömeiben, hogy ilyen jól végezte, felugrik a vízből mint egy delfin és sűrű felhőket kezd csapni.

A torpedók ugyanis igen drágák és nehogy a gyakorlatoknál elveszenek, mindegyiknek van egy okos berendezése, amelynek révén a torpedó — mielőtt befutotta a kellő távolságot — kiugrik a vízből és fekvé marad a víz színén. Ugyanakkor a nedvesség meggyújt rajta egy foszforkalcium-töltényt, amelynek lángja és füstje nyomán éjszaka vagy nagy hullámverésnél is könnyű ráakadni.*

A második torpedót egy vizalatti csőből lövik ki. A torpedótiszt kíséretében a toronynyíláson át leereszkedem a száz meg száz készülékkel és szeleppel megrakott központba, onnan a szűk kerek, egy emberre való nyíláson át egyik helyiségből a másikba jutok a gépek közt, végül a lanszirozó készüléknel vagyok. A torpedót már berakták, a külső rekeszt felnyitották, a torpedó kész. Az altiszt a csőnél az emeltyűre teszi kezét, a hallócső a fülénél van. A tiszt éppen a vizalatti készülék hihetetlenül bonyolult szerkezetét magyarázza, melynek ügyes berendezése önműködően annyi vizet juttat kilövésnél a naszádba, amekkora a torpedó sulya. Ez azért kell, mert különben a víz alatt labilis egyensúlyban levő naszád a kilövésnél egyensúlyát vesztené a hirtelen sulyvesztés miatt. A tiszt magyarázatait dörgő csattanás szakította félbe. A cső-altiszt megkapta a parancsot, lenyomta az emeltyűt, a légnyomás kidobta a torpedót a csőből. Egy ideig még pöfögés, örvénylés hallik, aztán a cső kész az újabb töltésre. A zárórekeszt megnyitják, egy kis vizoszlop loccsan ki, aztán a matrózok kemény marka a csőbe tolja a sineken függő második torpedót, amely alatt az imént fáradságosan átbujtunk. Nem felejttem el egyhamar ezt a torpedót: a bujkálásnál nem hajtottam le eléggé a fejemet és egyik csavarjának éles acél-szárnya alaposan meglegyintett. Egyáltalán ezt a naszádban való tornázást érteni kell. Minden olyan meredek, olyan szűk, hogy a magamfajta szárazföldi patkány tagjai igen barátságtalan érintkezésbe jutnak ezekkel a mindenféle szögletes, kemény tárgyakkal. Különösen a térd meg a lábszárcsontok szenvednek csunyán. Az anyémek legalább két hétig viselték az első látogatások kék emlékeit.

A többi torpedó is kifogástalanul szalad:

* Az éles torpedó — ha a kellő távolság megfuttatása után nem talált — egy ötletes készülék elszűnyeszt, nehogy az ellenség kezére kerüljön vagy saját hajót veszélyeztessen.

Miként a jóbarát bajtól, veszedelemtől megóv, igazi házi áldás a valódi

Brázay sósborszesz

Ne fogadjunk el utánzatokat!

Ne fogadjunk el utánzatokat!

a parancsnok — támadás esetén — bátran megbizhat bennük. A gőzbárkák közben kihalaszták a felbukkant torpedókat — még füstölgött a fejük — és oda vontatták őket. Most aztán felrakják és óvatos, nehéz munkával, szűk lyukakon és folyosókon át pihenőhelyükre teszik őket. Az U-naszád elvégezte mai feladatát. A holnapit még nagyobb érdeklődéssel várom. Holnap reggel vizalatt fog járni a naszád.

Legujabb.

Ribot Londonban.

London, aug. 7. Reutter jelentés.

Ribot francia miniszterelnök ideérkezett és tanácskozott a kabinet tagjaival. A francia miniszterelnök résztvesz a szövetségesek konferenciáján.

A király rendelete a visszafoglalt területeken érvényes bíráskodásról.

Bécs, aug. 8. Délutáni távirat.

A király a hadsereg főparancsnok-ságnál elrendelte, hogy a visszahódított területeken hadijog alapján, bírói kiballgatás nélkül halálos ítéletet végrehajtani nem szabad. Minden táborban hozott halálos ítéletet a hadsereg főparancsnok-ság elé kell terjeszteni.

A Reichsrath alelnöke a kabinet-irodától levelet kapott, amelyben közlik az uralkodó rendeletét, hogy a visszafoglalt területek lakosságával előzékenyen bánjanak.

A német kancellár tanácskozásai a pártok képviselőivel.

Berlin, aug. 8. Délutáni távirat. Michaelis kancellár folytatta a pártok képviselőivel megkezdett tárgyalásait. A kancellár kijelentette, hogy a választójogra vonatkozó javaslatot rövidesen beterjeszti.

Betörés egy ékszerüzletbe.

Budapest, aug. 8. Tegnapról mára virradó éjszaka a Kammermayer utcában Friedmann Izidor ékszerésznél betörők jártak és negyvenezer korona értékű ékszert elvittek. Valószínű, hogy a betörők katonaszökevények voltak.

A Szegedi Kereskedők

Egyesületének Deákinternátusa

felvesz az 1917/18. tanévre polgári-, közép- és felsőkereskedelmi iskolai tanulókat. Jó ellátás, gyakorlatias nevelés és gondos felügyelet a tanulmányokra, biztosítva.

Évi ellátási díj K 1000.—.

Igazgatók: Lakos Soma és Bayer Nándor felsőkereskedelmi iskolai tanárok. — Prospektust kívánatra küld Paul Adolf gondnok, Szeged, Fodor-u. 33. sz. (Saját ház.)

Breitner Zsigmond Zentán
30 év óta fennálló bank bizomániai cég kedvező feltételek mellett és előleges költség nélkül megszavaztat házakra és földbirtokra az érték $\frac{3}{4}$ részéig

kölcsönt.

Egy értelmes fiatal

kifutófiu

felvétetik

STEINITZER GÉZA cég
szénirodájában.

Házmaster

lehetőleg azonnali
belépésre kerestetik.

Cím a kiadóban.

Magyar királyi földmiv. elésügyi miniszter.

2835—1917. szám.

635—1

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménésbirtok tenyészetéből származó:

88 darab 1 és fél éves simmenthali fajta tenyészbika,

60 darab 2 és fél éves simmenthali fajta befolyatott üsző Mezőhegyesen (Csanád vármegye, vasut, posta és távirat állomás) 1917. évi augusztus hó 22-ikén délelőtt fél 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az eladásra kerülő tenyész szarvasmarhák származását és leírását feltüntető kimutatást a mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatósága az érdeklődőknek megküldi.

Az árverésre érkezőket az árverés napján Mezőhegyes állomásnál uradalmi kocsival várja. Kelt Budapesten, 1917. évi július hó.

M. kir. földmiv. elésügyi miniszter.

Keresek
két gimnazista fiam
részére izraelita
családot, akiknél
ők teljes ellátást és
megfelelő felügyele-
tet nyernének.

Cím a kiadóban.

Ópáva község jegyzője.

Hirdetmény.

Ópáva községénél nyugdíjazás alatt álló segédjegyzői állásra okleveles segédjegyzőt keresek.

Javadalmazás 218 korona havi fizetés a községtől és szorgalmához mérten megfelelő mellékjövedelem.

Végleges betöltés esetén az állással havi 265 korona járandóság jár.

Ópáva, 1917. évi augusztus hó 2-án.

Frass Károly
községi jegyző.

628—32

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

Munkáslányok

azonnal felvétetnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetések

jutányos árérti közöl a

„Torontál“

pol. napilap kiadóhivatala